

Rekabet Kurumu Başkanlığından;

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2022-5-030

(Menfi Tespit/Muafiyet)

Karar Sayısı : 23-61/1190-425

Karar Tarihi : 28.12.2023

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE

Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Hasan Hüseyin ÜNLÜ,
Cengiz ÇOLAK, Berat UZUN

B. RAPORTÖRLER : Aytül KÜÇÜK, Çiğdem KIR ŞAHİNER, Asena YAMAN,
Sebahat YILMAZ, Gülşah DAL

C. BAŞVURUDA

BULUNAN

: - ETS Ersoy Turistik Servisleri AŞ
Temsilcisi: Cemal Levent İNALLI
Mutlukent Mahallesi 1933. Cadde No: 38
Ümitköy Çankaya/Ankara

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** ETS Ersoy Turistik Servisleri AŞ'nin sahibi olduğu ucuzabilet.com internet sitesine otobüs bilet satışlarının entegre edilmesi amacıyla Biletal İç ve Dış Ticaret AŞ ile imzalamış olduğu sözleşmeye menfi tespit/muafiyet tanınması talebi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 06.06.2022 tarih ve 28556 sayı ile giren ve eksiklikleri en son 29.11.2023 tarih ve 45502 sayılı yazı ile tamamlanan bildirim üzerine düzenlenen 21.12.2023 tarih ve 2022-5-030/MM sayılı Menfi Tespit/Muafiyet Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; ETS Ersoy Turistik Servisleri AŞ (ETS TUR) ile Biletal İç ve Dış Ticaret AŞ (BİLETALL) arasındaki sözleşmenin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 4., 6. ve 7. maddelerini ihlal eden hükümler içermediği, dolayısıyla anılan teşebbüsler arasındaki sözleşmeye 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi uyarınca menfi tespit verilebileceği ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

G.1.Taraflar

G.1.1. ETS TUR

- (4) ETS TUR, 09.07.1991 tarihinde kurulmuş olup yurt içinde ve yurt dışında paket tur ve otel konaklama hizmetlerini B2B (işletmeden-işletmeye)¹ ve B2C (işletmeden-tüketiciye)² olarak müşterilerine vermektedir. ETS TUR bünyesinde ETS Ersoy Seyahat Acentesi ve Didim Turizm Seyahat Acentesi ünvanlı iki adet Türkiye Seyahat Acentaları Birliği üyesi A grubu seyahat acentesi bulunmaktadır. İlaveten ETS TUR'a ait çevrim içi satış yapan "ucuzabilet" markası (UCUZABİLET) ve "odamax" markasının ayrı birer tüzel kişiliği bulunmamaktadır. ETS TUR; "ucuzabilet.com", "etstur.com" ve "odamax.com" platformları aracılığıyla otel konaklamasına yönelik

¹ İşletmeler arası e-ticaret modeli olarak ifade edilen B2B, internet üzerinde işletmeler arasında gerçekleşen her türlü işlemlere karşılık gelmektedir.

² İşletmeden-tüketiciye e-ticaret modeli olarak ifade edilen B2C, bir ürün veya hizmetin tekrar satılmayacak veya el değiştirmeyecek şekilde bir birey veya bir şirket tarafından internet üzerinden tüketiciye satılması faaliyetidir.

çevrim içi satış gerçekleştirmekte, bunun yanında “*ucuzabilet.com*” ve “*etstur.com*” platformları üzerinden uçak biletlerinin çevrim içi satışını sağlamaktadır.

- (5) UCUZABİLET 2006 yılında hizmet vermeye başlamış olup yurt içi ve yurt dışı uçak bileti satışı ile otel konaklaması rezervasyonu satışını sürdüren bir platform olarak hizmet vermektedir. UCUZABİLET, hava yolu firmalarının uçuş seferlerini listelemekte ve *ucuzabilet.com* uzantılı web sitesi üzerinden uçak bileti satışı gerçekleştirmektedir.

G.2. Sektör Hakkında Bilgi³

- (6) Bildirimin konusunu, ETS TUR'un sahibi olduğu *ucuzabilet.com* internet sitesine otobüs bilet satışlarının entegre edilmesi oluşturmaktadır. Otobüs bileti satış hizmetinin tarihçesine bakıldığında, 2000'li yılların başına kadar geleneksel kanallardan yürütülen bilet satışı faaliyetleri bakımından, zaman içerisinde bir teknolojik iyileştirmeye ihtiyaç duyulduğu ve bilet satış hizmetinin bir biletleme yazılımı kullanılarak gerçekleştirilmesine yönelik gelişmeler yaşandığı görülmektedir. İlgili dönemde otobüs bilet satışlarının yapıldığı tek kanal olan geleneksel kanal satışlarının koordine edilmesini sağlamak üzere bilet satışının gerçekleştirilmesine olanak sağlayan biletleme yazılımları geliştirilmeye başlanmıştır. Söz konusu yazılımlar ile çifte bilet satışını önlemek ve sürecin iyileştirilmesi amaçlanmıştır.
- (7) Devam eden süreçte internet kullanımının yaygınlaşmasına bağlı olarak otobüs biletlerinin internet ortamı üzerinden satışı faaliyetleri söz konusu olmuş ve otobüs firmaları kendi web siteleri üzerinden satış gerçekleştirmeye başlamıştır. Başlangıçta, otobüs firmasının geleneksel kanalda satılan tüm biletlerinin ortak bir noktadan takibine ve muhasebeleştirilmesine olanak sağlayan biletleme yazılımları, firmaların web sitelerine uyum sağlamış ve firmalara satış bakımından çok daha geniş imkânlar sunmuştur.
- (8) Öte yandan 2005 yılını izleyen dönem, bilet satış platformlarının faaliyete geçmeleri ve BİLETALL'in 2006 yılının Ağustos ayında otobüs biletlerini *biletall.com* alan adlı internet sitesi ve mobil uygulaması üzerinden listeleyerek satışını gerçekleştirmesi bakımından önem arz etmektedir. Bu bakımdan otobüs biletlerinin platformlar üzerinden satışı hizmeti (B2C hizmeti) pazarı 2005 yılında ortaya çıkmıştır.
- (9) BİLETALL'in diğer faaliyetlerine bakıldığında; 2010 yılının Mart ayından itibaren, bilet satış platformlarının faaliyeti için gerekli otobüs sefer verilerinin bir portföy olarak bu platformlara sağlanmaya başladığı görülmektedir. Böylelikle mevcut dosyanın ana faaliyet konusunu oluşturan otobüs sefer verilerinin platformlara dağıtım hizmeti (B2B hizmeti) pazarı da 2010 yılında ortaya çıkmıştır.
- (10) B2B hizmeti pazarı Türkiye'de biletleme yazılımı firmalarının yer aldığı çift taraflı bir pazar niteliğindedir. Bu pazarda değişime konu hizmeti, otobüs sefer verilerinin sağlanması oluşturmaktadır. İşlem tarafları ise dağıtıcı B2B hizmeti veren biletleme yazılımcısı⁴ ile sefer verisi dağıtılan otobüs firması ve sefer verilerini kullanan platformdur. Bu noktada; otobüs firmaları sefer verilerini toptan satılmak üzere B2B hizmeti veren biletleme yazılımcısı teşebbüslere vermektedir. Otobüs firmalarına ait sefer verilerinin portföy olarak toplulaştırılarak platformlara sağlanması işlemi bir anlamda platformlara toptan bilet satışı hizmeti verilmesi anlamına gelmektedir. Otobüs firmasına verilen hizmet ise firmanın biletlerinin birden fazla platformda satışa sunulmasına aracılık olarak ortaya çıkmaktadır.

³ Kurulun 15.06.2023 tarih ve 23-27/521-177 sayılı *Obilet* kararından faydalanılmıştır.

⁴ Biletleme yazılımı veren firma B2B hizmeti verdiği durumda B2B hizmeti veren teşebbüs olarak da kullanılmıştır.

- (11) Platformlara bilet satış verilerinin sağlanmasında, B2B hizmeti dışında bir de doğrudan bağlantı yöntemi olduğu görülmektedir. Doğrudan bağlantı yönteminde bilet satış platformu ve otobüs firması bilet satış işlemi için görüşerek bir anlaşma içine girebilmekte ve platformun sefer verilerine erişimi sağlanarak bilet satış işlemi gerçekleştirilebilmektedir. Bu yöntemde biletleme yazılımı firmasının verdiği hizmet sadece entegrasyonun sağlanmasına yönelik olarak gerekli API hizmeti⁵ ile sınırlı kalmakta ve B2B hizmeti kapsamında hem otobüs firmasına hem de platformlara verdiği hizmetler beklenmemektedir.
- (12) Sektörde bu şekilde çalışan otobüs firmaları olduğu görülmekte ancak bunların sayısı oldukça sınırlı kalmaktadır. B2B hizmeti otobüs firması ve platform için doğrudan bağlantı yöntemi karşısında bazı teknik kolaylıklara ve işlem maliyeti avantajlarına sahiptir. Otobüs firmasının B2B hizmetinden faydalanması durumunda, B2B hizmeti veren teşebbüs portföyündeki otobüs firmalarının biletlerinin satılmasına yönelik olarak platformlarla anlaşmakta ve sefer verisi sağlamaktadır. Böylelikle bir otobüs firmasının, seferlerinin her bir platformda görülmesi için platformlarla doğrudan kendinin anlaşma yapmasına gerek kalmamakta, bu da otobüs firmasını platform sayısı kadar sözleşme yapma gerekliliğinden kurtarmaktadır. Teknik gerekçelerle her bir otobüs firmasının yalnızca bir biletleme yazılımı kullanabildiği ve bu yazılımı sağlayan firmanın B2B hizmeti verdiği/verebildiği de göz önüne alındığında, otobüs firması açısından tek bir sözleşme ile sefer verisinin tüm platformlarda listelenebilir hale gelmesi mümkün olmakta ve otobüs firması önemli işlem maliyetlerinden kurtulmaktadır. Bu nedenle otobüs firmaları doğrudan bağlantı yöntemini tercih edip çok sayıda bilet satış platformu ile iş ilişkisi içine girerek işlemleri karmaşıklaştırmak yerine B2B hizmetinden yararlanmayı tercih edebilmektedir.
- (13) Otobüs firmasının bu yöntemi tercih etmekteki diğer nedenleri, ilgili bilet satış platformundan bilet ücretlerinin tahsil edilip edilemeyeceğine dair risk bulunması, her bir bilet satış platformu ile ayrı ayrı API entegrasyonu eforuna katlanmak istememesi, ilgili bilet satış platformunun müşteri hizmet kalitesinden ve 7/24 hizmet sağlayıp sağlamayacağından emin olamaması halinde sorumluluğu üstlenecek bir aracı B2B hizmet vereni muhatap olarak görmek istemesi, müşteri bilet iade işlemlerinde bilet satış platformunun ne şekilde davranacağına ilişkin güvensizlik ve siber güvenlik ve veri güvenliği kaygıları olarak sıralanmaktadır.
- (14) Aynı durum platform açısından da geçerlidir. Bilet satış platformları; otobüs firmaları ile ayrı ayrı iş ilişkisi kurmak için özelleşmiş bir ekibe ihtiyaç duyulması, B2B hizmetinde taşıyıcı firmaların ve biletleme yazılımı firmalarının katlanacağı ilave maliyetlerin ve eforların bedelinin doğrudan bağlantı yönteminde platform tarafından karşılanması ve yüzlerce firmayla doğrudan bağlantı kurulması gerekliliği nedenleriyle otobüs firmaları ile ayrı ayrı iş ilişkisi kurmak yerine biletleme yazılımı firmaları üzerinden yani B2B hizmeti ile firmaların sefer bilgilerine erişmek yolunu tercih etmektedir. Böylelikle bilet satış platformları B2B hizmeti çerçevesinde çok büyük bir portföyle ve daha az maliyetle bilet satış platformu pazarına daha hızlı bir şekilde girmektedir.
- (15) Türkiye’de hâlihazırda otobüs firmalarının seferlerine yönelik B2B hizmeti veren teşebbüsler, aynı zamanda biletleme yazılımı veren/verebilen Obilet Bilişim Sistemleri AŞ (OBİLET), BİLETALL, Mydata Bilişim Ltd. Şti. (MYDATA), Atlas Yazılım ve Bilişim

⁵ API (*Application Programming Interface*): Bilet satış platformunun kullanıcılarına sunacağı biletleme hizmetlerine ilişkin gerekli verilerin bilet satış platformu tarafından elde edilmesine yönelik olarak, API hizmet sağlayıcının sistemlerine, yazılımlarına, sunucularına ve sefer verilerine ulaşılabilmesi için API hizmet sağlayıcı tarafından sağlanacak bağlantıyı ve bağlantı ara yüzünü ifade etmektedir.

Hizmetleri Ticaret Anonim Şirketi ve Ece Akıllı Yazılım Çözümleri Sanayi Ticaret Limited Şirketi'dir.

- (16) Otobüs biletlerinin platformlar üzerinden satışı pazarında (B2C pazarı) ise bilet satış platformu, otobüs firmalarının seferlerini listelemekte ve yolcuya bilet satışı gerçekleştirmektedir. Platformun otobüs firmaları ve yolcular olmak üzere iki farklı müşteri kitlesi bulunmakta, birbiriyle ticari ilişki kurmak isteyen iki taraf bir araya getirilmektedir. Bu iki müşteri grubu arasındaki iletişim, bilet satış işlemine aracılık eden platform aracılığıyla sağlanmaktadır. Tıpkı otobüs biletlerinin platformlara dağıtım hizmetinde olduğu gibi hizmetin iki farklı talep ile karşı karşıya olması faaliyet gösterdikleri pazarın çift taraflı yapısını gündeme getirmektedir.
- (17) Çift taraflı pazarlar, pazarın bir tarafındaki kullanıcıların bir mal veya hizmete attıkları değer hem o mal veya hizmetin kendine özgü özelliklerine hem de pazarın diğer tarafında bulunan müşterilerin sayısına bağlı olduğu pazarlar olarak tanımlanmaktadır. İlgili müşteri gruplarının bilet satış platformları arasında tercih yapmasında, bir başka deyişle, ticari platformun diğer tarafındaki kişi ile iletişime geçmekte kullanacağı platformu belirlemede etkili olan unsurlardan biri platformun diğer tarafında yer alan grubun çeşitliliğidir. Otobüs firmaları daha çok sayıda tüketiciye ulaşabilmek için tüketici portföyü zengin olan platforma yönelmektedir. Tüketici de farklı otobüs firmalarını, sefer saatlerini ve bilet fiyatlarını karşılaştırma imkânı sunması nedeniyle daha fazla sayıda otobüs firmasının biletini satan platformu tercih edebilmektedir. Bu durumda otobüs biletlerinin satışına aracılık eden teşebbüs, platformun her iki tarafındaki portföyünü zenginleştirmeye çalışmaktadır. Bir taraftaki müşteri grubunun sayısındaki artış, diğer taraftaki artışı da etkilediği için bilet satışına aracılık hizmetleri bakımından dolaylı pozitif şebeke dışsallığı söz konusudur. Bu bakımdan bilet satış platformlarının faaliyet gösterdiği pazarın çift taraflı pazarların temel özelliklerine sahip olduğu anlaşılmaktadır.
- (18) Çift taraflı platformlar geleneksel pazarlara göre büyük farklılıklar göstermektedir. Geleneksel iş modelleri tek taraflı bir kurgu ile faaliyet göstermekte, doğrudan ürün üretimi ve satımı yapmaktadır. Bir başka deyişle; geleneksel yöntemleri kullanan üretici nihai tüketici ile birebir karşılaşmakta, ürününü sattığı alıcı ile kendisi muhatap olmaktadır. Çift taraflı platformlar ise herhangi bir ürün üretmemekte, alıcı ve satıcıları buluşturan bir alan olarak ortaya çıkmaktadır. Çift taraflı platformlar sayesinde satıcılar sürdürdükleri geleneksel iş modelleri ile ulaşamayacakları kadar çok alıcıya ulaşabilmekte, alıcılar ise birden fazla satıcıya aynı anda ulaşarak işlem maliyetlerini düşürme avantajını elde etmektedirler.
- (19) Mevcut durumda otobüs firmaları faaliyet gösterdikleri pazarlarda çevrim içi satış yapabilecekleri web sitesi/akıllı telefon uygulama altyapılarını kurmaktadır. Ancak her ne kadar teşebbüsler kendi web siteleri ile kullanıcılarına çevrim içi bilet satış hizmeti sunan platformlara benzer kolaylıklar sunsa da platformlar satışı yapılan ürün/hizmetin tüketicilere duyurulmasını sağlayıp bilinirliğini artırdığından otobüs firması için bir dağıtım kanalı olmanın ötesinde önemli bir pazarlama aracı işlevi de görmektedir. Nitekim otobüs firmalarının platformda yer almalarının, hem yeni bir sefer başlattıklarında hem de mevcut seferleri bakımından, reklam yapmalarına gerek olmaksızın seferin platformda listelenmesinin tanıtım açısından yeterli olabildiği ve bunun sonucunda da otobüs firmalarının reklam maliyetlerinin azalabileceği bir gerçektir. Bu avantajları dolayısıyla günümüzde birçok otobüs firması da kendi internet sitesi üzerinden bilet satışına ek olarak bilet satış komisyonu ödemek pahasına bilet satış platformları üzerinden satış yapmayı tercih etmektedir.

- (20) Ayrıca bilet satış platformları bilet fiyatlarının karşılaştırılması hizmeti de sunduğundan tüketiciler tarafından her bir otobüs firmasının kendi internet sitesine gidilerek fiyat araştırması yapılmasına gerek kalmamakta, dolayısıyla bu platformlar tüketicilerin arama maliyetlerini de azaltmakta, yolcular otobüs bileti almak için platformlara yönelmektedir. Bunun neticesinde, sektörde otobüs firmalarının kendi web siteleri üzerinden yaptıkları satışları düşerken platform üzerinden yaptıkları satışları her yıl büyüme trendine girerek artış göstermektedir.
- (21) Mevcut durumda bilet satış platformu olarak pazarda en büyük paya sahip olan OBİLET'in yanı sıra BİLETALL, Enuygun Com İnternet Bilgi Hizmetleri Teknoloji ve Ticaret AŞ, Tripenia Bilişim Turizm Seyahat Acentası ve Ticaret AŞ, Clickbus Seyahat Hizmetleri AŞ, Digital Trade Yazılım Bilişim Eğitim Danışmanlık ve Turizm Ticaret AŞ, MYDATA, Onlinebilet Com Bilişim Seyahat ve Tic. Ltd. Şti. ve Bilet11 Turizm Ticaret Anonim Şirketi gibi platformların olduğu görülmektedir.
- (22) Bildirime konu sözleşmenin uygulanmaya başlaması ile birlikte yurt içinde ve yurt dışında paket tur ve otel konaklama hizmetleri veren ve tüketiciler tarafından bu anlamda bilinirliği bulunan ETS TUR, bu faaliyetlerinin yanı sıra otobüs biletlerinin platformlar üzerinden satışı pazarında (B2C pazarında) faaliyet göstermeye başlayacak, böylelikle B2C pazarındaki oyuncu sayısında artış olacaktır.

G.3. İlgili Pazar

G.3.1. İlgili Ürün Pazarı

- (23) İlgili ürün pazarının tanımlanmasının başlangıç noktasını otobüs bileti satış faaliyetleri kapsamında sunulan tüm hizmetlerin belirlenmesi oluşturmaktadır. Biletleme yazılımı sağlayıcılığı faaliyetinde otobüs firmalarına biletlerini tüm kanallardan satmak için ihtiyaç duyduğu yazılım hizmeti sağlanmaktadır. Bununla birlikte otobüs sefer verilerinin platformlara dağıtım hizmeti ise otobüs firmalarının sefer verileri bir portföy halinde bilet satış platformlarına sağlanmaktadır. Bilet satış platformlarının yer aldığı pazarda ise platform, yolcu ile otobüs firmalarını bir araya getirmekte ve yolcuya bilet satış işlemini gerçekleştirmektedir. Otobüs bileti satışındaki bu üç hizmet, temelde hizmet alan tarafın yani talep tarafının otobüs firmaları, bilet satış platformları ve yolculardan oluşan üç farklı gruba sunulan hizmeti ihtiva etmektedir. Söz konusu üç hizmet grubu, farklı talep gruplarının ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik, kullanım amaçları ve nitelikleri bakımından ayrı hizmetler olduğundan bu hizmetlerin, tüketiciler bakımından birbirine ikame olarak kabul edilemeyeceği değerlendirilmektedir. Dolayısıyla bu üç hizmet türü farklı tüketici gruplarına farklı hizmetler sağlanması yönüyle pazar tespitinin en başında birbirinden farklılaşmaktadır.
- (24) Bildirime konu sözleşme ile ETS TUR sahibi bulunduğu *ucuzabilet.com* internet sitesine otobüs bilet satışlarının entegre edilmesi amacıyla BİLETALL'dan portföyünde bulunan otobüs sefer verilerinin temini için B2B hizmeti satın almaktadır. B2B hizmeti sayesinde elde ettiği sefer verileri ile ETS TUR, platformu üzerinden yolculara otobüs bileti satış hizmeti verecektir. ETS TUR'a otobüs sefer verilerini temin eden BİLETALL, hâlihazırda bahse konu pazarda faaliyet gösteren *biletall.com* platformunu işletmektedir. Bu bakımdan ilgili sözleşme "otobüs sefer verilerinin platformlara dağıtım (B2B) hizmeti pazarı" ve "otobüs biletlerinin platformlar üzerinden satışı (B2C) hizmeti pazarı" olmak üzere iki ayrı pazar bakımından değerlendirilebilecektir.
- (25) Ancak İlgili Pazarın Tanımlanmasına İlişkin Kılavuz'un 20. paragrafında yer alan "...inceleme konusu işlem, gerek ürün gerekse de coğrafi açıdan olası alternatif pazar

tanımları çerçevesinde rekabet açısından endişeler yaratmıyor ya da alternatif tüm tanımlar açısından rekabeti bozucu bir etki söz konusu oluyorsa pazar tanımı yapılmayabilir.” ifadesi kapsamında alternatif pazar tanımları ulaşılabilecek sonucu değiştirmeyeceğinden dosya kapsamında kesin bir ilgili ürün pazarı tanımı yapılmamıştır.

G.3.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (26) Bildirim konusu işlemde, ülke genelindeki rekabet koşullarında bölgeler bazında belirgin farklılıklar olmaması nedeniyle ilgili coğrafi pazar “Türkiye” olarak belirlenebilecek olmakla birlikte alternatif pazar tanımları ulaşılabilecek sonucu değiştirmeyeceğinden kesin bir ilgili coğrafi pazar tanımı yapılmamıştır.

G.4. Değerlendirme

G.4.1. Bildirim Konusu Sözleşmeler

- (27) Bildirimde bulunan sözleşmenin konusunu, servis sağlayıcı konumundaki BİLETALL’ın anlaşmalı olduğu otobüs firmalarına ait XML kodlarının⁶, XML kodlarında gösterilen güzergâh ve saatlerdeki otobüs ulaşım hizmetlerinin *ucuzabilet.com* platformuna entegrasyonu ve son tüketiciye sunulması hizmeti kapsamında tarafların hak ve yükümlülüklerinin düzenlenmesi oluşturmaktadır.
- (28) Sözleşme kapsamında XML kodlarının çalıştırıldığı altyapıya erişim sağlamak üzere BİLETALL tarafından ETS TUR’a kullanıcı adı ve şifre ile erişilebilen kullanıcı hesabı tahsis edilecektir. ETS TUR, kullanıcı hesabına erişimi sağlayan kullanıcı adı ve/veya şifrelerin kullanımından ve bu şifreler ile yapılan tüm işlemlerden sorumlu olacaktır.
- (29) Diğer yandan sözleşmede BİLETALL tarafından çevrim içi bilet satış faaliyetinin gerçekleştirilebilmesi için yalnızca *ucuzabilet.com* internet sitesi ile UCUZABİLET’in mobil uygulaması satış kanalı olarak yetkilendirilmiştir. Bununla birlikte BİLETALL; ETS TUR tarafından yazılı olarak talep edilmesi halinde *etstur.com* internet sitesinin ve ETS TUR’a ait mobil uygulamaların da satış kanalı olarak yetkilendirilmesinin mümkün olduğunu ifade etmiştir. UCUZABİLET tarafından otobüs firmalarına ait biletlerin satışının gerçekleştirilebilmesi için bazı yasal gereklilikler bulunmaktadır. Bu durum sözleşmenin “*Tarafların Hak ve Yükümlülükleri*” başlıklı 4.8. maddesinde şu şekilde düzenlenmiştir:

“Platform, Sistem üzerinden bilet satışına başlayabilmek ve satışlara devam edebilmek için Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı’ndan alınmış F türü yetki belgesini Servis Sağlayıcı’ya ibraz etmek ve belgenin geçerliliğini devamlı olarak sağlamak zorundadır. F türü yetki belgesinin geçerliliğini yitirmesi halinde Servis Sağlayıcı’nın Platform’a sunduğu hizmeti durdurma hakkı saklıdır. Ayrıca, Platform, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı’nın düzenlemeleri doğrultusunda, bilet satışını gerçekleştirmek istediği her bir Taşıyıcı Firma’dan F türü yetki belgesine muvafakat almak ve bu muvafakatin geçerliliğini devam ettirmekle yükümlüdür.

(...)”

- (30) Taşıma ve biletleme hizmetlerinden kaynaklanan zararların asli sorumluluğunun kime ait olduğuna ilişkin hüküm, sözleşmenin “*Tarafların Hak ve Yükümlülükleri*” başlıklı 4.16. maddesinde aşağıdaki gibi düzenlenmiştir:

⁶ XML kodları, BİLETALL tarafından UCUZABİLET’e sağlanacak olan otobüs firmalarına ait biletlerin çevrim içi satışına imkân sağlayan kodları ifade etmektedir.

“Müşterilerin Platform’a ait Satış Kanalları üzerinden aldıkları biletlere ilişkin taşıma hizmeti Taşıyıcı Firmalar tarafından yerine getirilecek olup; Platform, iptal/iade gerektiren durumlar, sefer değişikliği, yolcunun sefere alınmaması, eşya kaybolması, kaza, ayıplı hizmet ve benzeri durumlarda Müşteri’nin zarar iddia etmesi halinde, Servis Sağlayıcı’nın Taşıyıcı Firmalar tarafından verilen ve/veya taahhüt edilen hizmetlere ilişkin olarak sorumlu tutulamayacağını kabul ve beyan eder. Taşıyıcı Firma’ya yüklenebilecek bir kusurun mevcut olması ve ilgili Müşteri zararının Platform tarafından tazmin edilmesi halinde Servis Sağlayıcı, gerekli rücu işlemleri için Taşıyıcı Firma nezdinde Platform’a destek olacağını kabul ve taahhüt eder.”

- (31) Yukarıda yer alan sözleşme maddesinden anlaşıldığı üzere, taşıma hizmeti otobüs firmaları tarafından yerine getirilmektedir. Taşıma hizmetlerinden kaynaklı iptal/iade gerektiren durumlar, sefer değişikliği, yolcunun sefere alınmaması, eşya kaybolması, kaza, ayıplı hizmet ve benzeri durumlarda yolcunun zarar iddia etmesi ve otobüs firmasına yüklenecek bir kusurun bulunması halinde B2C hizmeti sunan ETS TUR veya B2B hizmeti sunan BİLETALL’in herhangi bir sorumluluğunun bulunmayacağı sözleşmenin ilgili maddesinden anlaşılmaktadır.
- (32) Bununla birlikte BİLETALL’in sorumluluğu B2B dağıtım hizmeti dâhilinde servis sağlayıcı sıfatını haiz olarak yalnızca bu hizmetin sağlanması bakımından kendisine kusur atfedilebilecek hallerde doğmaktadır. BİLETALL; otobüs firmalarından kaynaklı müşteri talep/şikâyetlerinde, operasyonel hata/durum bildirimlerinde ve teknik konularda ETS TUR’un karşılaşacağı durumları otobüs firmaları nezdinde, kendi yetkisi ve imkânı dâhilinde olanlarla sınırlı olmak kaydıyla çözüme ulaştırmakla, kendisi ve ETS TUR arasında tüm otobüs firması biletleri için tek ve yalın bir hesaplaşma, faturalaşma, ödeme ve tahsilat kurgusu oluşturmakla, otobüs firmalarının ETS TUR aracılığıyla gerçekleşen ve ETS TUR’un her bir otobüs firması adına gerçekleştirdiği bilet satışlarını görüntüleyebileceği bilgi panelini otobüs firmalarına ve ETS TUR’a sunmakla ve otobüs firmaları ile ETS TUR’un panellerinde yer alan verilerin eş anlamlı ve tutarlı olmasını sağlamakla yükümlüdür. Bu kapsam BİLETALL’in ETS TUR’a vereceği B2B hizmetinin içeriğini açık bir şekilde ortaya koymaktadır.
- (33) Bildirime konu sözleşme kapsamında ETS TUR’un bilet satışına başlayabilmesi ve devam edebilmesi için BİLETALL ile “cari hesap limitli model” çerçevesinde çalışacağı belirtilmiştir. Şöyle ki; BİLETALL tarafından ETS TUR’a, ETS TUR tarafından kendisine aktarılan ön ödeme tutarına eşit miktarda cari hesap limiti tanımlanacağı veya varsa bakiye cari hesap limitine ekleme yapılacağı ifade edilmektedir. ETS TUR tarafından satışı tamamlanan her bir biletin bedeli cari hesap limitinden düşülecek olup cari hesap limitinin dolması halinde BİLETALL tarafından sağlanan hizmet ve ETS TUR’a verilen satış yapma yetkisi BİLETALL’a ön ödeme kapsamında yeni bir aktarım yapılana kadar askıya alınabilecektir.
- (34) ETS TUR ve BİLETALL’in bilet satışı dolayısıyla otobüs firmasının ödeyeceği komisyonu nasıl paylaşacağına ilişkin düzenlemeye Sözleşmenin “Mali Hükümler” başlıklı 6.3. maddesinde yer verilmiştir:

“Platform’un Satış Kanalları üzerinden satılmış ve seferi tamamlanmış olan biletlere ilişkin olarak Platform, Servis Sağlayıcı’nın ilgili Taşıyıcı Firma’dan tahsil edeceği Satış-Dağıtım-Pazarlama Komisyonu üzerinden hak edeceği %(.....) oranındaki Servis Sağlayıcı Payı sonrasında kalan tutarı Platform Payı olarak kazanacak, başka bir deyişle Taşıyıcı Firma’dan hak edilen Satış-

Dağıtım-Pazarlama Komisyonu üzerinden net %(.....) oranında Platform Payı elde edecektir.”

- (35) Bildirime konu sözleşme, belirtilen belgelerin eksiksiz olarak sunulmuş olması koşuluyla yürürlüğe girecek ve bu tarihten itibaren bir yıl geçerli olacaktır. Taraflardan biri sözleşmeyi yenilemek istemediğini sözleşmenin bitim tarihinden en geç otuz gün önce diğer tarafa bildirmedeği takdirde sözleşme her seferinde aynı şartlar ile birer yıl süre ile uzatılmış sayılacaktır. Ancak sözleşmenin geçerlilik süresi uzama süresi ile birlikte toplamda üç yılı geçemeyecektir. Üç yılın sonunda tarafların karşılıklı rızası ile sözleşmeyi aynen veya değiştirerek yeniden imzalamaları mümkün olabilecektir.
- (36) Otobüs bileti satış hizmetinin UCUZABİLET platformuna entegre edilmesi ve söz konusu platform üzerinden son tüketiciye sunulmasını konu edinen sözleşmeye menfi tespit/muafiyet verilmesi talebinde bulunmaktadır. 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesine göre teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin başvurusu üzerine Kurul, elinde bulunan bilgiler çerçevesinde bir anlaşmanın, kararın, eylemin veya birleşme ve devralmanın bu Kanunun 4, 6 ve 7. maddelerine aykırı olmadığını gösteren bir menfi tespit belgesi verebilmektedir. Bu kapsamda, söz konusu sözleşme ilk olarak 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde değerlendirilmiştir.

G.4.2. 4054 sayılı Kanun'un 4. Maddesi Çerçevesinde Değerlendirme

- (37) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde *“Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır.”* hükmüne yer verilmiştir.
- (38) İlgili madde, aynı seviyede faaliyet gösteren rakip teşebbüsler arasındaki rekabeti sınırlayıcı anlaşmaları (yatay anlaşmalar) kapsadığı gibi ticaretin farklı seviyelerinde yer alan teşebbüsler arasındaki anlaşmaları (dikey anlaşmalar) da kapsamaktadır. 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliğinin (2002/2 sayılı Tebliğ) “Kapsam” başlıklı 2. maddesinde ise dikey anlaşmalar *“Üretim veya dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren iki ya da daha fazla teşebbüs arasında belirli mal veya hizmetlerin alımı, satımı veya yeniden satımı amacıyla yapılan anlaşmalar”* şeklinde tanımlanmaktadır.
- (39) Aşağıda ilk olarak bildirim konu sözleşme kapsamında taraflar arasında ortaya çıkan ticari ilişkinin pazarın hangi seviyesinde olduğu bakımından değerlendirme yapılmıştır.

G.4.2.1. Bildirime Konu Sözleşme Tarafları Arasındaki Ticari İlişkinin Pazarın Seviyesi Bakımından Değerlendirilmesi

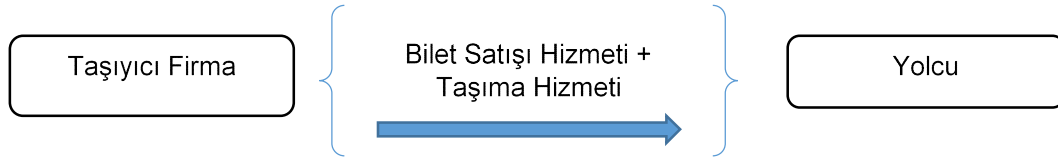
- (40) Taraflar arasındaki ticari ilişkiyi açıklayabilmek için pazarın işleyişini göz önünde bulundurmak gerekmektedir. Otobüs firmalarının kendileri çevrim içi ya da çevrim dışı bilet sattığı gibi bilet satışı için aracılık hizmeti de almaktadır. Bu durumda otobüs firması adına bilet satış işlemi yapan çevrim içi ve çevrim dışı kanallar yolcuya bilet satışı yapmaktadır. Türkiye’de birçok biletleme yazılımcısı, hizmet sağladıkları şehirlerarası otobüs firmalarının sefer verilerini, oluşturdukları API’ler aracılığıyla tüm çevrim içi ve çevrim dışı bilet satış kanallarına aktarmaktadırlar. Bu kapsamda sefer verisi aktarımı yapılan satış noktalarından biri de çevrim içi bilet satış platformlarıdır.
- (41) Sektörün bir bütün olarak genel işleyişine bakıldığında, bilet satış platformu otobüs firmalarının seferlerini listelemekte ve yolcuya bilet satışı gerçekleştirmektedir. Platformun bilet satışı yapabilmek için ihtiyacı olan girdi, biletleme yapması için

gerekli olan ve biletleme yazılım firmasının tuttuğu XML kodlarında gösterilen güzergâh ve saatlerdeki otobüs ulaşım hizmetlerine ilişkin otobüs sefer verileridir. Platformların listelediği sefer verilerinin sahibi ise taşıyıcı firmadır.

- (42) Sefer verilerinin platform tarafından temininde doğrudan bağlantı ve B2B hizmeti satın alınması şeklinde iki yöntem bulunmaktadır. Doğrudan bağlantıda ilişkinin tarafları asıl olarak otobüs firması ve platform olup her ikisinin arasında doğrudan kurulan ilişkiye biletleme yazılım firması sadece teknik entegrasyon için gerekli API'yi platforma sağlamak için dahil olmaktadır. B2B hizmetinde ise biletleme yazılımı firması API sağlamanın yanı sıra B2B hizmeti sağlayan teşebbüs rolü ile ilişkiye aracı olarak dâhil olmakta, otobüs firması ve platform B2B aracılığıyla anlaşmaktadır. Nitekim B2B sefer verilerini otobüs firması adına platforma kendi temin etmekte; yani platform ve otobüs firması arasında kurulan ilişkiye aracılık etmekte ve aracılık hizmeti kapsamında üstlendiği ticari sorumluluklarına ilişkin hizmetleri taraflara vermektedir.
- (43) Söz konusu işleyişi anlatmak üzere aşağıda, yolcuya bilet satış işlemi yapılmasındaki üç farklı yöntemde (otobüs firmasının kendinin bilet satışı yapması, B2B hizmeti satın alan platformun bilet satması, doğrudan bağlantı yöntemi kullanan platformun bilet satması) verilen hizmetler ve hizmeti kimin hangi tarafa verdiği açıklanmıştır.

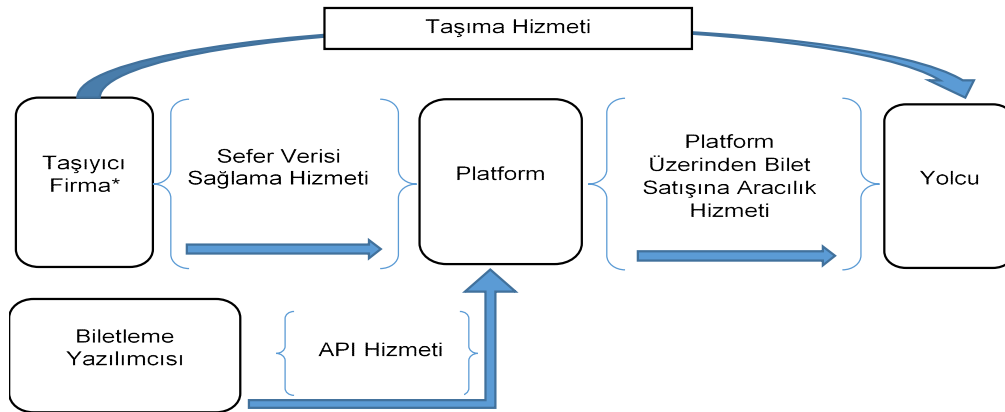
Şekil 1: Nihai Tüketicie Otobüs Bileti Satılma Yöntemleri

1.Yöntem: Yolcunun Doğrudan Taşıyıcı Firmadan Otobüs Bileti Satın Alması

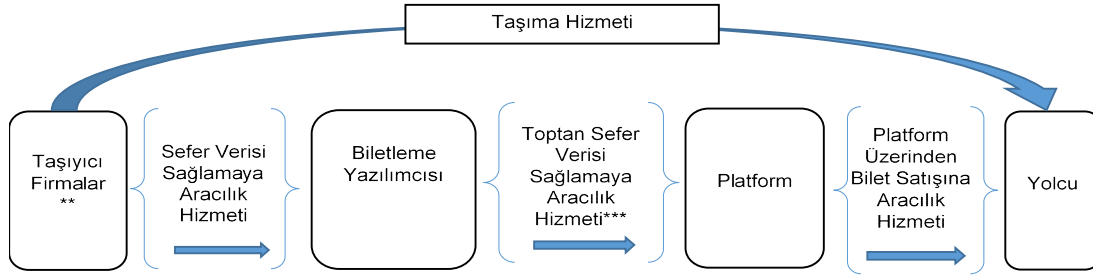
2.Yöntem: Yolcunun Platform Aracılığıyla Otobüs Bileti Satın Alması Sefer Verilerinin Temininde Doğrudan Bağlantı Yöntemi Kullanan Platformun Bilet Satması

a. Sefer Verilerinin Temininde Doğrudan Bağlantı Yöntemi Kullanan Platformun Bilet Satması

*Her bir platformun sözleşme imzaladığı tek bir taşıyıcı firma

b. Sefer Verilerinin Temininde B2B Hizmeti Kullanan Platformun Bilet Satması

** Biletleme Yazılımcısının Portföyündeki Bütün Taşıyıcı Firmalar

*** API Hizmeti Yanı Sıra B2B Hizmetlerinin Tamamı

- (44) Otobüs firmasının kendinin satış yapması durumunda yolcuya bilet satış hizmeti ve taşıma hizmetini herhangi bir aracı kullanılmaksızın verdiği anlaşılmaktadır. Bilet satışına aracılık edilmek üzere platformlar ile çalışıldığı durumda ise platform tarafından iki farklı yöntem dâhilinde temin edilen sefer verileri kullanılarak bilet satışına aracılık edilmektedir. Ancak her iki yöntemde de (doğrudan bağlantı ve B2B hizmeti) taşıma hizmeti yine herhangi bir aracı kullanılmaksızın taşıyıcı firma tarafından verilmektedir. Nitekim bildirimde konu sözleşmede de taşıma hizmetinin otobüs firması tarafından verildiği dile getirilmektedir. Dosya kapsamında edinilen bilgiler çerçevesinde ilk olarak sözleşme tarafları BİLETALL ile ETS TUR arasındaki ilişkinin niteliği ortaya konulacaktır. Yukarıda yer verilen şeklin 2.b. maddesinde görselleştirildiği üzere, aynı zamanda bir biletleme yazılım firması olan BİLETALL, ETS TUR gibi bilet satış platformlarına otobüs firması sefer verilerinin dağıtımını pazarında taşıyıcı firmalar adına entegrasyon sağlamak üzere ilgili sözleşmeleri imzalamakta, sözleşmelerin konusunu bu sefer verilerinin sağlanması oluşturmakta ve bu sözleşmede B2B hizmeti sağlayıcısı rolü üstlenen biletleme yazılımcısı teşebbüs ile bilet satış platformu arasında dikey bir ilişki kurulmaktadır. Bu ilişkide BİLETALL, B2B hizmetini sağlayan taraf -sözleşmedeki adıyla servis sağlayıcısı-konumu ile sağlayıcı; platform ise B2B hizmetini satın alan taraf olarak alıcı durumundadır.
- (45) B2B hizmeti pazarı çift taraflı bir pazar niteliğindedir. Söz konusu çift taraflı pazarın bir tarafında B2B firması ile sefer verisi dağıtılan otobüs firmaları bulunuyorken diğer tarafında B2B firması ile sefer verilerini kullanan platform yer almaktadır. Bu durum yukarıdaki görselden de anlaşılmaktadır. Bu çift taraflı yapı, B2B hizmeti sağlayıcısı ile platform arasında B2B hizmeti sağlanması/satın alınması dolayısıyla oluşan dikey ilişki dışında bir başka dikey ilişki daha ortaya çıkarmaktadır. Söz konusu diğer dikey ilişki sefer verileri kullanılan otobüs firmalarının biletlerinin platform üzerinden satılmasından dolayı otobüs firması ve platform arasında kurulan dolaylı dikey ilişkidir. Buradaki dikey ilişkiyi ortaya çıkaran hizmet, bilet satışına aracılık hizmetidir.
- (46) Sefer verilerinin temininde doğrudan bağlantı ve B2B hizmeti satın alınması şeklinde her iki yöntem kapsamında da taşıyıcı firmanın sefer verilerine entegrasyonun sağlanması ile birlikte platform yolculara ilgili taşıyıcı firmaların seferleri bakımından bilet satış işlemi gerçekleştirebilmektedir. Her iki yöntemde de hedeflenen ana hizmet

bilet satış işlemine aracılık hizmeti olup B2B hizmeti bilet satışına aracılık etmeye yönelik olarak satın alınmaktadır. Bildirime konu sözleşmede her ne kadar otobüs firması sözleşmenin tarafı olmasa da otobüs firması ve platform arasında otobüs biletlerinin satışından dolayı bir dikey ilişki kurulmaktadır. Zira B2B firmasının rolü otobüs firması adına otobüs firmasının sefer verilerinin listeleneceği platform ile entegrasyon sağlamak üzere B2B hizmeti ile sınırlı kalmaktadır. Burada otobüs firması, sefer verisi sahibi olarak bilet satılması için gerekli girdiyi platforma B2B aracılığıyla vermekte; platform bu girdiyi kullanarak yolcuya bilet satışına aracılık etmektedir. B2B hizmeti bu sefer verisinin temininde bir yöntem olmanın ötesine geçmemektedir. Nitekim doğrudan bağlantı yönteminde otobüs firması bir aracı kullanmaksızın sefer verisini platforma vermekte ve bu durumda otobüs firması ve platform arasında aracı olmadan dikey ilişki doğrudan kurulmaktadır. B2B'den hizmet alınan çalışma şeklinde ise B2B otobüs firması adına sefer verilerini platformlara sağlamakta, platform yine ilgili otobüs firmasının biletlerinin satışına aracılık hizmeti vermekte böylelikle taşıyıcı firmanın pazarın dikey seviyesinde yer alması durumunda bir değişiklik olmamakta sadece burada otobüs firması ve platform arasındaki dikey ilişki bir aracı ile (B2B firması) dolaylı olarak kurulmaktadır. Netice itibarıyla, B2B hizmeti alınan durumda ortaya çıkan diğer dikey ilişkide otobüs bileti satışına aracılık hizmeti bakımından, otobüs firması sefer verilerinin/girdinin sahibi olarak sağlayıcı, platform ise bilet satışına aracılık etme rolü ile alıcı konumundadır.

- (47) Taraflar arasındaki ticaretin seviyesini belirlemek amacıyla dosya kapsamında yapılan değerlendirmeler çerçevesinde bildirim konu sözleşme ile B2B hizmeti bakımından BİLETALL ve ETS TUR arasında, otobüs bileti satışına aracılık hizmeti bakımından ise otobüs firması ve ETS TUR arasında bir dikey ilişki kurulduğu anlaşılmaktadır. Aşağıda otobüs firması, B2B firması ve platform arasında ortaya çıkan bu dikey ilişkiler çerçevesinde bildirim konu sözleşme 4. madde kapsamında değerlendirilmiştir.

G.4.2.2. Bildirime Konu Sözleşme Maddelerinin 4. Madde Kapsamında Değerlendirilmesi

- (48) 2002/2 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinde yer alan sınırlamalardan herhangi birini içeren dikey anlaşmalar grup muafiyetinden yararlanamamakta ve dolayısıyla Kanun'un 4. maddesindeki yasaklama kapsamına girmektedir. Bilindiği üzere, 2002/2 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi, alıcı teşebbüsün kendi satış fiyatını belirleme serbestisinin engellenmesine ilişkindir. Buna göre alıcının sabit veya asgari satış fiyatının belirlenmesi bir başka ifadeyle yeniden satış fiyatının tespiti bu Tebliğ ile tanınan muafiyetten yararlanamamakta ve 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine girmektedir.
- (49) Yukarıda ayrıntılarına yer verilen sözleşmenin "*Tarafların Hak ve Yükümlülükleri*" başlıklı 4.12. maddesinde "*Sistem'de görünen bilet fiyatları ve/veya sefer bilgileri aslen Taşıyıcı Firmalar tarafından belirlenmektedir. Taşıyıcı Firmalar'ın fiyat veya sefer bilgileriyle ilgili yanlış veya hatalı bilgi girmesinden, prosedürleri değiştirmesinden, yeni kural ve kısıtlamalar uygulamasından veya Servis Sağlayıcı sisteminden çıkmasından meydana gelebilecek sorunlar ile Taşıyıcı Firma'nın nihai karar ve uygulamalarından kaynaklı sair sorunlar Servis Sağlayıcı'nın sorumluluğunda değildir. (...)*" ifadeleri yer almaktadır.
- (50) Bununla birlikte sözleşmenin "*Tarafların Hak ve Yükümlülükleri*" 4.13. maddesinde ise "*Taşıyıcı Firmalar'ın bilet satış fiyatlarını, indirim oranlarını, ilgili ücretleri ve satışa*

açılan koltukları tek taraflı olarak kendi iradesi dâhilinde belirleme ve değiştirme hakkına sahip olduğu Platform tarafından kabul edilir.” ifadeleri yer almaktadır.

- (51) Bildirime konu sözleşmenin 4.12. ve 4.13. maddeleri dikkate alındığında, yolcu taşıma bileti ücretlerinin otobüs firmaları tarafından belirlendiği, ETS TUR'un ilgili yolcu taşıma bilet satış fiyatlarını, indirim oranlarını belirleme ve değiştirme hakkına sahip olmadığı anlaşılmaktadır. Ayrıca, bilet fiyatlarının otobüs firmaları tarafından BİLETALL'a iletildiği şekliyle BİLETALL tarafından herhangi bir değişiklik veya müdahale yapılmaksızın ETS TUR'un sahip olduğu bilet satış platformuna aktarılması nedeniyle bahsi geçen sözleşme maddeleri, yolcu taşıma biletlerine yönelik artış-azalış veya hatalı fiyat girilmesi durumlarında BİLETALL'ın sorumlu olmadığını hüküm altına almaktadır.
- (52) Bu kapsamda yukarıda bahsi geçen sözleşme hükümlerinin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında taşıyıcı firmalarca otobüs biletlerine ilişkin olarak yeniden satış fiyatının tespiti şeklinde bir uygulamaya yol açıp açmadığının sektörün özellikleri ve taraflar arasındaki ticari ilişkinin niteliği göz önünde bulundurularak değerlendirilmesi gerekmektedir.
- (53) Sefer verisi sahibi taşıyıcı firma olup satılan biletlerle ilişkin olarak yolcunun almayı beklediği ana hizmet olan taşıma işlemi biletin nasıl satıldığından bağımsız olarak otobüs firması tarafından herhangi bir aracı kullanılmaksızın gerçekleştirilmektedir. Bildirime konu sözleşmede tarafların yükümlülüklerinin düzenlendiği 4.16. maddede *“biletlerle ilişkin taşıma hizmetinin taşıyıcı firma tarafından yerine getirileceği”* dile getirilmektedir.
- (54) Karayolu taşımacılık faaliyetlerine ilişkin düzenlemeleri içeren Karayolu Taşıma Yönetmeliği (Yönetmelik) uyarınca tarifeli yolcu taşıma, önceden bir taşıma hattı ve taşıma güzergâhı ile bir zaman ve ücret tarifesi belirlenerek ve bunlara uyularak yapılan düzenli yolcu taşımalarını ifade etmektedir. Bildirime konu sözleşme kapsamında tarifeli yolcu taşımacılığına ilişkin biletlerin satışını gerçekleştirmek üzere gerekli sefer verileri için bir B2B hizmeti verilmektedir. Burada ücret, hat, güzergâh, zaman gibi hususlar sefer verisi olarak ifade edilen bilet satışı için gerekli girdiyi oluşturan unsurlar olarak ortaya çıkmaktadır.
- (55) Aynı Yönetmelikte yolcu taşıma bileti, *“Yolcu taşıma işiyle uğraşan işletmelerin yolcu taşıma hizmeti karşılığında, bu Yönetmelikle belirlenen şekil ve şartlara da uyulacak şekilde, 213 sayılı Kanununun 233 üncü maddesi uyarınca düzenlenen ve yolcuya verilmesi zorunlu olan belge”* olarak tanımlanmaktadır. Görüldüğü üzere düzenlenmesi ve yolcuya verilmesi zorunlu bir belge olan bilet, taşıma işini gerçekleştiren teşebbüsçe düzenlenmekte ve yolcuya verilmektedir. Yönetmeliğin 36. maddesinin ikinci fıkrasında yolcu taşıma biletinde bulunması zorunlu unsurlar arasında şunlar sıralanmaktadır: yetki belgesi sahibinin adı/ünvanı, yetki belgesi numarası, adresi, vergi kimlik numarası (gerçek kişilerde T.C. kimlik numarası), kalkış ve varış yeri, yolcunun koltuk numarası ve taşıma ücreti. Dolayısıyla Yönetmelik uyarınca otobüs firması tarafından düzenlenmesi ve yolcuya verilmesi zorunlu olarak görülen bilete taşıma ücreti bulunması yine bir zorunluluk olarak belirlenmektedir.
- (56) Yönetmelikte biletin yolcu taşıma işini yapanlar haricinde düzenlenebildiği bir başka durum daha bulunmaktadır. Buna göre aynı maddenin üçüncü fıkrasında *“Yetkili acenteler⁷ aracılığı ile düzenlenen yolcu taşıma biletlerinde ise; ikinci fıkradaki*

⁷ Acente kavramı ile yolcu taşıma biletlerine aracılık eden teşebbüs ifade edilmekte olup rekabet hukuku kapsamındaki bir acenteden söz edilmemektedir. Burada bahsedilen acente otobüs firması dışında bilet satışı yapanları ifade etmektedir.

bilgilere ek olarak acentenin adı, unvanı, adresi, yetki belgesi numarası ve vergi kimlik numarasının (gerçek kişilerde T.C. kimlik numarası) yer aldığı bilgilerin/kaşenin bulunması/basılması zorunludur.” ifadesine yer verilmektedir.

- (57) İlgili Yönetmelik çerçevesinde, taşıma faaliyetinde bulunan yetki belgesi sahibi otobüs firmalarının düzenlediği yolcu taşıma biletinde taşıma ücretinin de yer alması bir zorunluluk olarak sayıldığından söz konusu otobüs firmaları, düzenledikleri yolcu taşıma biletlerinde taşıma ücretlerine yer vermektedir. Yolcu taşıma biletleri acente tarafından satıldığında dahi otobüs firması tarafından belirlenen taşıma ücretinin yolcu taşıma biletinde bulunması zorunlu olup ek olarak acenteye ilişkin kimlik ve iletişim bilgileri yer almaktadır.
- (58) Bu noktada biletle yer alması zorunlu unsurlar arasında sayılan taşıma ücretinin bildirimine konu sözleşme maddesi uyarınca otobüs firmasınınca belirlendiği anlaşılmaktadır. Yeniden satış fiyatı, alıcı teşebbüsün kendi satış fiyatını belirleme serbestisinin engellenmesini ifade etmektedir. Yeniden satış fiyatında belirlenmesi gereken fiyat, alıcının nihai müşterisine yaptığı satıştaki fiyatıdır⁸. Bildirime konu sözleşme kapsamında oluşan işleyişte yolcu, taşıma hizmeti için bileti bir platformdan satın almakta, platform bu hizmet için yolcudan bir bedel temin etmemekte, yolcu sadece bilet için bir bedel ödemekte, platform sadece otobüs firmasından bilet satış fiyatı üzerinden bir satış komisyonu almaktadır. Burada bildirimine konu sözleşmenin alıcısı konumunda olan ETS TUR'un pazarın çift taraflı yapısı gereği bilet satışına aracılık hizmeti vereceği iki farklı müşteri grubu bulunmakta olup bunlardan yolculara verilen hizmet sektörde sıfır fiyatlı bir hizmet olarak verilmekte, otobüs firmasından ise bir satış komisyonu -sözleşmedeki adıyla satış pazarlama dağıtım komisyonu- alınmaktadır.
- (59) Bu noktada taşıma hizmetinin karşılığı olarak ortaya çıkan bilet bedeline yönelik satın alma işlemi bakımından yolcuya satışı kimin yaptığını belirlemek değerlendirme açısından önemlidir. BİLETALL, B2B hizmet sağlayıcısı faaliyetinin yanı sıra sektörde bilet satış platformu olarak da faaliyet gösterdiğinden ve ETS TUR bu pazardaki faaliyetine henüz başlamadığından dosya kapsamında BİLETALL'dan *biletall.com* ve/veya *obilet.com* platformları üzerinden satışı gerçekleştirilmiş olan yolcu taşıma biletlerine ilişkin hazırlanan Mesafeli Satış Sözleşmesi'nin on farklı taşıyıcı firma özelinde düzenlenmiş birer örneği talep edilmiş; Mesafeli Satış Sözleşmesi metinlerinin firmadan firmaya değişmediği, bileti alınan firmaya göre dinamik olarak otomatik şekilde doldurulan bazı bilgi haneleri bulunduğu bilgisi edinilmiştir. BİLETALL⁹ tarafından satışı gerçekleştirilen yolcu taşıma biletleri kapsamında düzenlenen Mesafeli Satış Sözleşmesi'nde BİLETALL'ın/OBİLET'in yalnızca bilet satışı gerçekleştiren internet sitesinin sahibi olduğu, taşıma hizmetine ilişkin BİLETALL'ın/OBİLET'in yani platformun herhangi bir sorumluluğunun bulunmadığı ve bu nedenle bahse konu sözleşmeye BİLETALL'ın/OBİLET'in satıcı olarak taraf olmadığı düzenlenmektedir. Nitekim aşağıda verilen ekran görüntüsünden anlaşılacağı üzere Mesafeli Satış Sözleşmesi'nin satıcısı otobüs firması ve alıcısı yolcu olarak görülmekte, ilgili platform sadece aracı hizmet sağlayıcısı olarak nitelendirilmektedir.

⁸ Kurulun 15.10.2020 tarih ve 20-46/618-270 sayılı kararı.

⁹ Kurulun 01.07.2021 tarih ve 21-33/449-224 sayılı kararı ile BİLETALL'ın OBİLET tarafından devralınması işlemine koşullu olarak izin verilmiştir. Bu kapsamda BİLETALL'dan talep edilen Mesafeli Satış Sözleşmesi örneği olarak OBİLET tarafından gerçekleştirilen bilet satışına ilişkin sözleşme gönderildiğinden raporun ilgili kısmında sözleşme tarafı BİLETALL/OBİLET olarak ifade edilmektedir.

Şekil 2: Mesafeli Satış Sözleşmesi Ekran Görüntüsü

MADDE 2 - TARAFLAR**2.1 SATICI**

Unvan A PAMUKKALE Turizm Taşımacılık Tic. ve Ltd.Şti.
Adres İsmet Kaptan Mahallesi Gazi Bulvarı No:95 Münir Birsel Plaza K:2 D:4 Çankaya / İzmir
Telefon 8503333535
Eposta info@pamukkale.com.tr
VKN/VD ██████████
Ticaret Sicil No MERKEZ-██████████
Mersis No ██████████

2.2 ARACI HİZMET SAĞLAYICI

Unvan oBilet Bilisim Sistemleri A.Ş.
Adres Sultan Selim Mh.Yunus Emre Cd. No:1/11 Kagithane/İstanbul
Telefon (0212) 963 03 53
Eposta destek@obilet.com
VKN/VD ██████████
Ticaret Sicil No ██████████
Mersis No ██████████
Eposta ██████████

- (60) Sistemin işleyişi bilet satışına aracılık hizmeti veren platformun (örneğin BİLETALL) hem yolcuya hem otobüs firmasına sadece aracılık hizmeti verdiği ve bunun için iki farklı müşteri grubundan biri olan yolcudan hiçbir bedel almazken otobüs firmasından satış komisyonu aldığını göstermektedir. Oysa bilet bedeli, taşıma hizmetinin karşılığı alınan bir bedel olup bu bedelin bilette yer alması Yönetmelik gereği bir zorunluluktur. Bu noktada Mesafeli Satış Sözleşmesi'nin alıcı ve satıcı tarafları; taşıma işinin sorumluluğuna sahip taşıyıcı firma (satıcı) ve bileti alan yolcu (alıcı) olup platform burada bir yeniden satış gerçekleştiren taraf olarak yer/rol almamaktadır. Zira platform taşıma hizmeti satmamakta, bilet satış işlemine aracılık etmekte ve sözleşmede kendini aracı olarak nitelendirmektedir. Ayrıca taşıma hizmetinden kaynaklanan sorumluluk da platforma değil taşıyıcı firmaya aittir.
- (61) Otobüs biletinde bir yeniden satış işleminin gerçekleşmediğini -yani otobüs firmasından platforma ilk satışın, platformdan da yolcuya bir yeniden satışın olmadığını- gösteren bir başka husus da biletlemenin bir kez, o da yolcuya bilet satış anında, yapılıyor olduğudur. Dosya kapsamında elde edilen bilgi ve belgelerden yolcular tarafından yapılan satın alma işlemiyle birlikte biletlemenin gerçekleştiği, satın alma öncesinde bir biletin mevcudiyetinden ve dolayısıyla mülkiyetinden bahsetmenin mümkün olmadığı anlaşılmaktadır. Bu çerçevede, yolcunun ETS TUR ve benzeri çevrim içi bilet satış platformlarından satın alma işlemi gerçekleştirmesiyle biletin ilk satışı gerçekleşmiş olduğundan yolcu taşıma biletlerinin yeniden satışından

bahsetmek mümkün olmamaktadır. Kaldı ki bu işlemde de nihai müşteriye satış yapan taraf otobüs firması olarak görülmektedir.

- (62) Bunun yanı sıra bildirim konu sözleşmenin 4.12. ve 4.13. maddelerinde geçen hükümler, konsinye satış bakımından da ele alınmıştır. Kurulun 11-54/1379-489 sayılı kararında, konsinye satış “*bir malın satması için satıcıya bırakılması, satması için emaneten bırakılan şey satımı; satıcı bu malı satınca mal sahibi ücret (komisyon) anlaşmasına göre belirlenen miktarı alıyolar, geri kalanı mal sahibine geri verir; satılmayan mal geri verilir*” olarak tanımlanmaktadır. Buna göre konsinye satış sözleşmesi, bir malın sahibi tarafından satılmak amacıyla bir başka kişiye bırakılmasını konu alan sözleşme olarak tanımlanmaktadır.
- (63) Kurulun konsinye satış modelinden bahsedilen bir başka kararı olan 22-18/300-133 sayılı kararında ise Adidas Spor Malzemeleri Satış ve Pazarlama AŞ’nin (ADIDAS), Boyner Büyük Mağazacılık AŞ (BOYNER) ile *Adidas* ve *Reebok* markaları için konsinye ürün satışı temelli iş modeli ile çalıştığı, ADIDAS’ın ürünlerini peşinen BOYNER’e satmak yerine BOYNER mağazalarında *Adidas* ve *Reebok* markalı ürünlere ayrılan alanlarda sergilediği, ürünleri satıldıkça da belli bir vade sonunda BOYNER’e bir komisyon ödediği ifade edilmektedir. Bununla birlikte BOYNER tarafından ADIDAS ile aralarındaki konsinye satış modelinde ürünlere ilişkin perakende satış fiyatlarının, kampanya ve fiyat indirimlerinin ADIDAS tarafından belirlendiği ve sezon sonlarında kalan ürünlerin ADIDAS’a iade edildiği ifade edilmiştir. Sonuç olarak söz konusu kararda; BOYNER üzerinden yapılan satışların ADIDAS’ın kendisi tarafından yapılan satışlar olduğu görülmüş olup bu kanallar için yeniden satış fiyatının belirlenmesi durumunun söz konusu olmadığı kanaatine ulaşıldığı görülmektedir.
- (64) Konsinye satışlara ilişkin öğretide en tartışmalı konu mülkiyetin malı satmak üzere üçüncü tarafa teslim eden kişiden konsinyeye geçip geçmediği noktasındadır. Bu konuda öğretideki hâkim görüş konsinyeye bırakılan malın üçüncü kişiye satılması durumunda, mülkiyetin, satım için bırakan mal sahibinden çıkıp konsinyeye hiç geçmeden, doğrudan doğruya üçüncü kişiye geçeceği yönündedir.¹⁰
- (65) Taraflar arasındaki ilişki bu yönüyle incelendiğinde, BİLETALL’in B2B hizmeti kapsamında otobüs firmalarının sefer verilerini son kullanıcı yolculara satmak üzere platformlara sunduğu, platformların otobüs firmalarının yolcularla buluşmasını sağlayan pazar yeri konumunda olduğu görülmektedir. Biletleme yolcular tarafından yapılan satın alma işlemiyle birlikte gerçekleştiğinden, söz konusu biletin mülkiyeti satın alma işlemi ile birlikte doğrudan yolcu üzerinde kalmaktadır. Bu anlamda, BİLETALL’in yolcu tarafından satın alma işlemi gerçekleştirilen biletlerin mülkiyetini hiçbir anda edinmemesi, ETS TUR’un yalnızca otobüs firması ve yolcuları bir araya getiren bir aracı konumunda bulunması ve mülkiyetin ETS TUR’a da hiçbir anda geçmemesi; mülkiyetin satın alma işleminin tamamlanmasıyla birlikte otobüs firmasından yolcuya geçmesi sebebiyle ilgili iş modelinin konsinye satışa benzer nitelikte kabul edilebileceğini söylemek mümkündür.
- (66) Ayrıca 10.05.2022 tarihinde Avrupa Komisyonu tarafından AB Dikey Kısıtlamalar Kılavuzu’nda değişikliğe gidilmesiyle birlikte ilgili kılavuzda ilk kez yerine getirme sözleşmelerine (*fulfilment contracts*) ilişkin düzenlemelere yer verilmektedir. AB Dikey Kısıtlamalar Kılavuzu’nun 193. paragrafında ifade edildiği üzere yerine getirme sözleşmesi kapsamında, sağlayıcı ile belirli bir müşteri arasında daha önce

¹⁰<https://moral.av.tr/tr/makaleler/konsinye-satis-hukum-ve-sozlesmelerinin-rekabethukukukapsaminda-degerlendirilmesi-705>, Erişim Tarihi: 06.12.2023.

akdedilmiş bir tedarik sözleşmesinin ifası/yerine getirilmesi amacıyla sağlayıcı, bir alıcı ile dikey bir sözleşme akdetmektedir. Sağlayıcının yerine getirme hizmetlerini sağlayacak teşebbüsü seçtiği durumlarda, sağlayıcı tarafından belirlenen fiyat yeniden satış fiyatının tespiti anlamına gelmemektedir. Bu durumda yerine getirme sözleşmesinde uygulanan satış fiyatı, müşteriye mal veya hizmet tedariki için rekabeti veya yerine getirme hizmetlerinin tedariki için rekabeti kısıtlamamaktadır.

- (67) Bildirime konu sözleşme kapsamında değerlendirildiğinde pazarın çift taraflı doğası gereği iki tür yerine getirme ilişkisi kurulduğu görülmektedir. Bunlardan ilki sefer verilerinin platforma temin edilmesi aşamasında gerçekleşmektedir. Burada otobüs firması (sefer verisi sahibi sağlayıcısı) doğrudan çalışma yöntemi kapsamında çalıştığı durumda, platform (sefer verisini alan müşteri) ile doğrudan anlaşmakta ve sefer verisini temin etmektedir. Ancak bildirim konu sözleşme ile kurulan ticari işleyişte otobüs firması bunun yerine B2B hizmeti veren BİLETALL ile çalışarak sefer verilerinin platformlara entegrasyonu hizmetini otobüs firması adına BİLETALL'ın gerçekleştirmesini beklemektedir. Bu anlamda bildirim konu sözleşmede sefer verilerinin temini bakımından sağlayıcı otobüs firması, entegrasyona aracılık ederek yerine getiren alıcı BİLETALL, müşteri ise platform konumundadır.
- (68) İkinci yerine getirme ilişkisi ise bilet satışına aracılık etme rolü ile otobüs firması ve platform arasında kurulmaktadır. Otobüs firması doğrudan kendisinin yolcuya bilet satışı yapmasının yanı sıra bu işi yerine getirmek üzere platformlara da sefer verisini vermektedir. Bilet satış işlemi yerine getirme ilişkisinde ise otobüs firması sağlayıcı, bilet satışına aracılık eden platform alıcı, müşteri ise yolcu konumundadır.
- (69) AB Dikey Kısıtlamalar Kılavuzu'nun 193. paragrafının devamında bu ilişkinin hangi durumda yeniden satış fiyatına yol açmayacağı örneklenmektedir. Şöyle ki müşterilerin ortak bir marka altında bir grup bağımsız perakendeci tarafından işletilen çevrim içi platform ekonomisinde faaliyet gösteren bir teşebbüsten mal satın aldığı ve bu teşebbüsün malların satış fiyatını belirlediği ve siparişleri yerine getirilmek üzere perakendecilere ilettiği durumlar bu yerine getirme sözleşmelerine örnek oluşturmaktadır ve bu durumda sağlayıcı tarafından belirlenen fiyat yeniden satış fiyatı olmamaktadır.
- (70) Dosya kapsamında değerlendirildiğinde bilet satışına aracılık hizmeti bakımından yerine getirme ilişkisinde müşteri konumundaki yolcu, platformun markası altında bir grup bağımsız otobüs firmasının biletlerini platformdan satın almakta olup platform biletleri otobüs firması adına yolcuya satmaktadır. Yukarıda açıklandığı üzere sağlayıcının yerine getirme hizmetlerini sağlayacak teşebbüsü seçtiği durumlarda, sağlayıcı tarafından belirlenen fiyat yeniden satış fiyatı olmamaktadır. Bildirime konu sözleşmede sağlayıcı otobüs firması bilet satışına aracılık hizmetini yerine getirecek platformu seçmektedir. Sözleşmenin "Tarafların Hak ve Yükümlülükler" başlıklı 4.15. maddesi aşağıdaki gibi düzenlenmiştir:

"Taşıyıcı Firmaların biletlerinin Platform Satış Kanalları üzerinden satılmasını istemediğini Servis Sağlayıcı'ya veya Platform'a bildirmesi halinde, Servis Sağlayıcı Sistem'de ilgili Taşıyıcı Firma'ya ilişkin kısımları Platform'a kapatacaktır. Platform, böyle bir durumun gerçekleşmesi halinde bundan Servis Sağlayıcı'yı sorumlu tutmayacağını, bunun Sözleşme'nin herhangi bir şekilde ihlali anlamına gelmeyeceğini kabul ve beyan eder."

- (71) İlgili hükümden bilet satışına aracılık hizmetini yerine getirecek tarafın otobüs firması yani sağlayıcı tarafından belirlendiği anlaşılmaktadır. Dolayısıyla bildirim konu sözleşme kapsamında otobüs firmasının bilet fiyatlarını belirlemesi bir yeniden satış fiyatının tespiti anlamına gelmemektedir.

- (72) Buna karşılık, AB Dikey Kısıtlamalar Kılavuzu'nun 193. paragrafına göre, yerine getirme hizmetlerini sağlayacak teşebbüsün sağlayıcının müşterisi tarafından seçildiği durumlarda, sağlayıcının bu hizmeti verdiği alıcının yeniden satış fiyatını belirlemesinin, yerine getirme hizmetlerinin sağlanmasına yönelik rekabeti kısıtlayabileceği belirtilmekte olup dosya kapsamında böyle bir durumun söz konusu olmadığı değerlendirilmektedir. Zira bilet satışına aracılık hizmetini ifa edecek platformu aracılık etmek üzere müşteri konumundaki yolcu belirlememektedir.
- (73) Sonuç olarak bildirim konu sözleşme ile B2B hizmeti bakımından BİLETALL ve ETS TUR arasında, otobüs bileti satışına aracılık hizmeti bakımından ise otobüs firması ve ETS TUR arasında bir dikey ilişki kurulduğu görülmekte olup sözleşme hükümlerinin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında otobüs biletlerine ilişkin olarak yeniden satış fiyatının tespiti şeklinde bir uygulamaya yol açıp açmadığı değerlendirilmiştir. Karayolu Taşıma Yönetmeliği uyarınca bilette yer alması zorunlu unsurlar arasında sayılan taşıma ücretinin bildirim konu sözleşme maddesi uyarınca otobüs firmasınınca belirlendiği anlaşılmıştır. Bu kapsamda yolcunun ETS TUR ve benzeri çevrim içi bilet satış platformlarından satın alma işlemi gerçekleştirilmesiyle biletin ilk satışının gerçekleşmiş olmasından dolayı yolcu taşıma biletlerinin yeniden satışından bahsetmenin mümkün olmadığı anlaşılmıştır. Yolcunun bilet satın alma aşamasında imzalamış olduğu Mesafeli Satış Sözleşmesi'nde satıcı otobüs firması, alıcı ise yolcu olarak gözükmektedir. Ayrıca sözleşmenin 4.12. ve 4.13. maddelerinde geçen hükümler konsinye satış bakımından da ele alınmış olup BİLETALL'ın ve ETS TUR'un yolcu tarafından satın alma işlemi gerçekleştirilen biletlerin mülkiyetini edinmemesi, ETS TUR'un yalnızca otobüs firması ve yolcuları bir araya getiren bir aracı konumunda bulunması ve mülkiyetin satın alma işleminin tamamlanmasıyla birlikte otobüs firmasından yolcuya geçmesi sebebiyle ilgili iş modelinin konsinye satışa benzer nitelikte kabul edilebileceği değerlendirilmiştir. İlave 10.05.2022 tarihinde Avrupa Komisyonu tarafından AB Dikey Kısıtlamalar Kılavuzu'nda yeniden satış fiyatının tespiti bakımından ilk kez değinilen yerine getirme sözleşmelerine (*fulfilment contracts*) ilişkin açıklamalar bakımından da bildirim konu sözleşme ele alınmıştır. Buna göre bildirim konu sözleşme kapsamında düşünüldüğünde pazarın çift taraflı doğası gereği iki tür yerine getirme ilişkisi kurulduğu görülmüştür. Bu iki tür ilişkide sağlayıcı otobüs firması tarafından taşıma hizmetinin karşılığı alınan bilet satış fiyatının belirlenmesi durumunun yerine getirme ilişkisi bağlamında incelenmesinin mümkün olduğu değerlendirilmiştir. Zira otobüs firmasının bilet satışına aracılık etmek üzere kendi seçtiği platformların bir yerine getirme görevi ifa ettiği yukarıda yer verilen Kılavuz'daki açıklamalar uyarınca bu durumda otobüs firması tarafından bilet bedelinin belirlenmesinin bir yeniden satış fiyatının tespiti olamayacağı kanaatine ulaşılmıştır.
- (74) Dolayısıyla bildirim konu sözleşmede 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında değerlendirilebilecek bir sözleşme hükmü bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bildirim konu sözleşme 4054 sayılı Kanun'un 6. ve 7. maddesi bakımından da incelenmiştir.

G.4.3. 4054 sayılı Kanun'un 6. ve 7. Maddesi Çerçevesinde Değerlendirme

- (75) 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi "*Bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hâkim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanması*"nı yasaklamaktadır. 4054 sayılı Kanun'un 3. maddesinde hâkim durum, "*Belirli bir piyasadaki bir veya birden fazla teşebbüsün, rakipleri ve*

müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri belirleyebilme gücü” olarak tanımlanmaktadır.

- (76) Bildirime konu sözleşmenin 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında değerlendirilebilmesi bakımından öncelikle Kurulun OBİLET kararlarına değinmekte fayda bulunmaktadır. Kurulun 11.02.2021 tarihli ve 21-07/103-M sayılı kararı ile OBİLET hakkında yürütülen önaraştırma kapsamında otobüs bileti satış faaliyetlerinin münhasıran gerçekleştirilmesi dolayısıyla otobüs bileti satış pazarındaki rakiplerinin pazardan dışlandığı iddiasına yönelik olarak teşebbüs tarafından taahhütler sunulmuştur. Kurul, teşebbüsün sunduğu taahhütlerin dosya konusu rekabet sorunlarını giderebilecek nitelikte olması nedeniyle bağlayıcı hâle getirilerek soruşturma açılmamasına ve yürütülen önaraştırmanın söz konusu taahhütler çerçevesinde sonlandırılmasına 29.09.2022 tarih ve 22-44/649-280 sayılı karar vermiştir.
- (77) İlerleyen dönemde Kurulun 16.06.2022 tarih ve 22-27/433-M sayılı, 13.10.2022 tarih ve 22-47/683-M sayılı kararları uyarınca OBİLET hakkında yürütülen soruşturma kapsamında ise dosya konusu rekabetçi endişelere yönelik olarak taahhüt süreci başlatılmış ve gerçekleştirilen taahhüt süreci sonucunda OBİLET'in otobüs taşımacılığı için biletleme yazılım hizmetinin, otobüs biletlerinin platformlar üzerinden satışı hizmetine bağlanmasına yol açabilecek uygulamaları ve OBİLET ve rakip platformlar arasındaki sözleşmelerde yer alan çevrim içi reklam yasakları ve iletişim yasağı bakımından ortaya çıkan rekabetçi endişeleri gidermeye yönelik olarak bir taahhüt paketi sunulmuştur. Taahhüt süreci sonucunda OBİLET'in 4054 sayılı Kanun'un 4. ve 6. maddelerini ihlal edebileceği değerlendirilen davranışları bakımından, teşebbüs tarafından sunulan nihai taahhütlerin, dosya kapsamında tespit edilen rekabet sorunlarını giderebilecek nitelikte olması nedeniyle OBİLET ve OBİLET'in kontrolü altında bulunan BİLETALL bakımından bağlayıcı hâle getirilerek yürütülmekte olan soruşturmanın sonlandırılmasına 23-27/521-177 sayılı karar verilmiştir. Söz konusu soruşturmanın sunulan taahhütler çerçevesinde sonlanmasının ardından OBİLET iş modelinde birtakım değişiklikler yaparak sözleşmelerini sunulan taahhütlere uygun hale getirmiştir.
- (78) Bildirim konusu sözleşmenin de OBİLET kararları kapsamında sunulan taahhütlere aykırılık teşkil etmediği görülmekte olup bu kapsamda söz konusu sözleşmenin mevcut aşamada eldeki bilgi ve belgeler çerçevesinde 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında değerlendirilebilecek bir hükmü olmadığı kanaatine ulaşılmıştır.
- (79) 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesinde ise *“Bir ya da birden fazla teşebbüsün başta hâkim durum yaratılması ya da mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesi olmak üzere ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak şekilde birleşmeleri veya herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün mal varlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları, miras yoluyla iktisap durumu hariç olmak üzere, devralması hukuka aykırı ve yasaktır.”* hükmü yer almaktadır. Dosya kapsamında yapılan değerlendirmeler ve edinilen bilgiler sonucunda bildirim konu sözleşme ile 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi çerçevesinde herhangi bir yoğunlaşma meydana gelmeyeceğinden ilgili sözleşmenin Kanun'un 7. maddesi kapsamında değerlendirilebilecek bir hükmü bulunmadığı kanaatine ulaşılmıştır.
- (80) Sonuç olarak dosya kapsamında yapılan tüm değerlendirmeler ışığında, ETS TUR ile BİLETALL arasında imzalanması planlanan sözleşmenin mevcut koşullar altında

4054 sayılı Kanun'un 4., 6. ve 7. maddelerine aykırılık oluşturmadığı ve bu kapsamda söz konusu sözleşmeye aynı Kanun'un 8. maddesi uyarınca menfi tespit belgesi verilebileceği kanaatine ulaşılmıştır.

H. SONUÇ

- (81) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, ETS Ersoy Turistik Servisleri AŐ tarafından yapılan başvuruya ilişkin olarak ETS Ersoy Turistik Servisleri AŐ ile Biletal İ ve Dış Ticaret AŐ arasındaki sözleşmenin 4054 sayılı Kanun'un 4., 6. ve 7. maddelerini ihlal eden hükümler içermediğine, dolayısıyla anılan sözleşmeye 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi uyarınca menfi tespit verilmesine, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.